

Rapport om forvaltningskontroll

Kontrollert ordning:

Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Kontrollert i 2016

Rødøy kommune

Rapport om forvaltningskontroll

Kontrollert kommune	: Rødøy
Dato rapport	: 14.3.2016
Kontroll avholdt dato	: 4.2.2016
Gjennomført av	: Jostein Øvervatn og Regie Sjø
Kontrollert(e) ordning(er)	: Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket
Saksnummer ePhorte	: 16/88

1. Sammendrag

Fylkesmannen i Nordland gjennomførte forvaltningskontroll av tilskuddsordninger innen jordbruket i Rødøy kommune den 4. februar 2016. Tema for kontrollen var kommunens forvaltning av tilskuddsordningen Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

For søknadsomgangene august 2014 og januar 2015 er 12 av 47 foretak valgt for kontroll av Fylkesmannen. Søknadene fra de utvalgte foretakene er vurdert for begge søknadsomgangene. Valg av foretak er gjort med bakgrunn i kommunens utvalg til stedlig kontroll og fra feil- og varselmeldinger i Wespa (saksbehandlersystem fra Landbruksdirektoratet).

Det ble avdekket 3 avvik og 1 merknad under kontrollen.

BEGREPSAVKLARINGER:

Funn er de faktiske forhold som avdekkes under Fylkesmannens kontroll. Disse kategoriseres som generelle kommentarer, avvik eller merknader i kontrollrapporten.

Generelle kommentarer beskriver det vi mener er verdt å bemerke om kommunens forvaltning av de kontrollerte tilskudd utenom avvik og merknader.

Avvik er brudd på formelle krav fastsatt i lover, forskrifter, rundskriv eller jordbruksavtalen.

Merknad er forhold som vi mener det er nødvendig å påpeke for å sikre god forvaltning av kontrollerte ordninger.

Trekk vil si en reduksjon i tilskuddet som følge av at informasjonen i søknaden er justert/rettet slik at den stemmer med virkeligheten.

Avkorting innebærer at det foretas en reduksjon i tilskuddet foretaket i utgangspunktet hadde rett på. En retting av søknaden i samsvar med de faktiske forhold hos foretaket er ikke en avkorting. En eventuell avkorting må komme i tillegg til oppretting av søknaden/utbetalingen.

2. Grunnlag for kontrollen

- Lov om jord (jordlova) 12. mai 1995 nr. 23
- Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket. 19. desember 2014 nr. 1817.
- Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. 29. juni 2015 nr. 802.
- Forskrift om miljøplan 15. januar 2003 nr. 54.
- Reglement for økonomistyring i Staten §§ 14 og 15. 12. desember 2003
- Teknisk jordbruksavtale 2014-2015. Inngått 30. juni 2014.
- Jordbruksavtale 2015 – 2016. Inngått 22. juni 2015.

FOR SØKNADSOMGANG 20. AUGUST 2014:

Rundskriv 2014-15 fra Landbruksdirektoratet. - *kommentarer* til reglene om produksjonstilskudd i jordbruket og avløsning ved ferie og fritid.

Rundskriv 2014-16 fra Landbruksdirektoratet. - *saksbehandlingsrutiner*.

FOR SØKNADSOMGANG 20. JANUAR 2015:

Rundskriv 2014-29 fra Landbruksdirektoratet. -*kommentarer* til reglene om produksjonstilskudd i jordbruket og avløsning ved ferie og fritid. – *Revidert 17.4.2015*.

Rundskriv 2014-30 fra Landbruksdirektoratet. -*saksbehandlingsrutiner*. – *Revidert 22.1.2015*.

Fylkesmannen har det regionale ansvaret for at tilskudd i landbruket blir forvaltet i samsvar med forutsetningene. Forvaltningskontroll av kommuner er et virkemiddel i dette arbeidet.

3. Gjennomføring av kontrollen

Forvaltningskontrollen ble gjennomført ved dokumentgjennomgang og intervju av landbrukskonsulent i kommunen.

Kontrolldagen bestod av:

- Åpningsmøte for å snakke om kontrollens hensikt og omfang.
- Intervju med saksbehandler for ordningen.
- Gjennomgang av saksdokumenter for ordningen for søknadsomgang august 2014 og januar 2015.
- Sluttmøte for å oppsummere kontrollen og presentere funn.

Tabellen på neste side viser en oversikt over personer som deltok under kontrollen og hvilke deler av kontrollen de deltok på.

Navn	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Fra kommunen				
Ole E. Nilssen	Landbrukskonsulent	X	X	X
Kjell Hansen	Teknisk sjef	X		X
Kitt Grønningsæter	Rådmann	X		X
Fra fylkesmannen				
Jostein Øvervatn	Fagansvarlig kontrollør	X	X	X
Regie Sjø	Kontrollleder	X	X	X

4. Generelt om kommunen

For søknadsomgangene august 2014 var det 47 jordbruksforetak som søkte om produksjonstilskudd og for januar 2015 var det også 47 jordbruksforetak i som søkte om produksjonstilskudd. Nedenfor presenteres en oversikt over utbetalt tilskudd for produksjonstilskudd, avløsertilskudd og pristilskudd for årene 2014 og 2015.

For 2014 er det utbetalt totalt kr. 13 803 097,- i produksjonstilskudd, avløsertilskudd og pristilskudd.

For 2015 er det per nå utbetalt kr. 11 257 128,- i produksjonstilskudd og avløsertilskudd. Pristilskudd er ennå ikke tilgjengelig for dette året.

5. Kontrollområder

I dette kapittelet blir først noen generelle kommentarer om funn presentert. Så vil punktene 5.2 og 5.3 presentere avvik og eventuelle merknader som er registrert ved denne forvaltningskontrollen.

5.1 GENERELL KOMMENTAR OM FUNN

Saksbehandling og rutiner generelt

- Kommunen har utarbeidet gode skriftlige rutiner for risikovurdering og utvelgelse til stedlige kontroller.

-
- Kommunen har ikke utarbeidet rutinebeskrivelser for behandling av søknader om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.
 - Informasjon om stedlig kontroll av foretak blir forklart på telefon når kommunen kontakter foretakene før kontrollen. Denne inkluderer informasjon om dokumenter som kommunen ønsker fremlagt under kontrollen.
 - Varsel om lav produksjon er vurdert for samtlige foretak der kommunen konkluderer med at kravet til vanlig jordbruksproduksjon anses oppfylt.
 - Kommunen undersøker samsvar mellom areal i søknad, gårdskart og landbruksregister. Ved avvik mellom søknad og flybilde endrer kommunen søknad. Høstet areal i flybildet vektlegges. På kontrollerte bruk gjennomgås gårdskart med flybilde og ved gammel arealfigur sendes nytt manuskart til Kartverket.
 - Kommunen har endret søknad i kode 293 «Innmarksbeite ute av drift» fra 32 til 46. Forklaringen på sak i perm om at årsak til endring er fordi arealet er ute av drift. Kommunen forklarer til Fylkesmannen at dersom de ser arealer som ikke høstes så flyttes opplysningene til ute av drift. Ingen forklaring om hvorfor arealet er endret i WESPA. Tilskuddet er avkortet. Org. nr. 969 643 669.
 - Gode merknader og forklaringer på søknad i permer ved endring av søknadsopplysninger.
 - De fleste endringer som kommunen foretar i søknad mangler vurderinger av avkorting.
 - Ingen rutinebeskrivelser for behandling av tips om ulovligheter.

Journalføring

- Rødøy kommune journalfører alle søknader og lagrer i permer for hver søknadsomgang.
- Nesten alle foretak leverer elektronisk søknad, kun 5 foretak leverer papirsøknader.
- Elektroniske søknader blir påført dato og lagt i permer med en gang etter søknadsfrist 20. august eller 20. januar.
- Papirsøknader blir påført dato og lagt i permer med en gang de kommer inn til kommunen.
- E-post som gjelder søknadsbehandling blir lagt på sak i perm av saksbehandler.

- Telefonsamtaler som gjelder søknad skrives inn i søknad og i noen tilfeller bes søker om å sende e-post for å dokumentere endringene.
- Kontrollskjemaer etter stedlige kontroller blir lagret i permer.

Stedlig kontroll

På grunnlag av risikovurdering skal kommunen plukke ut minst 5 prosent av foretakene, som har søkt om produksjonstilskudd, til stedlig kontroll. For begge de kontrollerte søknadsomganger hadde kommunen vært ute på stedlig kontroll hos 4 foretak, 8,5 % og det er tilstrekkelig.

Kommunen har en skriftlig risikobasert utvelgelse til stedlig kontroll. Det blir foretatt en risikovurdering av hvem som skal kontrolleres for hver søknadsomgang.

Kommunen benytter kontrollskjema ved stedlig kontroll. Det er påført dato for kontrolltidspunkt med underskrift av kommunen og søker. Kontrollskjema lagres i permer.

Miljøplan

Fylkesmannen ba kommunen sende oss miljøplaner fra fire foretak der kommunen hadde vært ute på stedlig kontroll. Tre miljøplaner er ikke godkjent av kommunen og ikke innsendt til oss. Vi har mottatt den ene miljøplanen som kommunen har godkjent.

5.2 REGISTRERTE AVVIK

Følgende avvik ble registrert ved forvaltningskontrollen:

Avvik 1	Det er ikke foretatt trekk eller vurdert avkortinger i utbetalingen av tilskudd som følge av feilopplysninger fra søker.
Referanse	Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 13. Forskrift om miljøplan 15. januar 2003 nr. 54. Rundskriv 2014-16 pkt. 5.4.7 og punkt 5.5 fra Landbruksdirektoratet.
Kommentar	Ved stedlig kontroll skal kommunen kontrollere at foretaket har miljøplan og at det er gitt rett opplysning i søknad om produksjonstilskudd og om miljøplanen er komplett. Tre miljøplaner ble ikke godkjent av kommunen, uten at det ble vurdert avkorting som følge av feilopplysninger i søknadene.

Kommunen skal vurdere om det er grunnlag for avkorting av tilskuddet i tilfeller der det er avvik mellom opplysninger søker har gitt i søknaden og resultat etter stedlig kontroll.

Avvik 2 Kommunen har endret feilopplysninger i søknader uten å forklare i WESPA eller vurdere å avkorte i tilskuddet.

Referanse Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 13.
Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 12.
Rundskriv 2014-16 pkt. 7.1 fra Landbruksdirektoratet.
Rundskriv 2014-30 pkt. 8.1 og pkt. 8.2 fra Landbruksdirektoratet.

Kommentar

For søknadsomgang 20. august 2014 har kommunen endret følgende:

- Endret i kode 210 «Fulldyrket eng...» fra 96 daa til 92 daa og i kode 212 «Innmarksbeite» fra 25 daa til 22 daa. Det er også ført inn i kode 293 «Areal ute av drift» fra 0 daa til 2 daa. Forklaring på sak i perm om hvorfor areal er endret. Ingen forklaring i WESPA. Det er ikke vurdert avkorting. Org. nr. 983 038 077.
- Endret i kode 212 «Innmarksbeite» fra 99 daa til 86 daa. Ingen forklaring på sak i perm eller i WESPA. Det er ikke vurdert avkorting. Org. nr. 899 216 962.
- Endret i kode 212 «Innmarksbeite» fra 26 daa til 22 daa. Forklaring på sak i perm. Ingen forklaring i WESPA. Det er ikke vurdert avkorting. Org. nr. 995 440 016.
- Endret i kode 210 «Fulldyrket eng til slått og beite» fra 176 daa til 170 daa og kode 211 «Overflatedyrket eng til slått og beite» fra 6 daa til 0 daa. Ingen forklaring i WESPA. Ingen vurdering av avkorting. Org. nr. 969 226 871.

For søknadsomgang 20. januar 2015 har kommunen endret følgende:

- Endret i kode 471 «Lam slaktet i 2014...» fra 16 stk. til 13 stk. Forklaring på sak i perm om at det er feilføring av søker og at kommunen har vært i kontakt med søker om dette. Ingen forklaring i WESPA. Ingen vurdering av avkorting. Org. nr. 980 962 075.

Kommentarfeltet i WESPA skal alltid brukes til å forklare hvorfor rettinger er gjort. Ved lagring vil saksbehandlers brukernavn og tidspunkt for retting bli lagret som en del av historikken til søknaden.

Dersom foretaket har gitt feil opplysninger i søknad som ville ført til en merutbetaling som denne ikke hadde krav på, skal kommunen vurdere om foretaket har vært i god tro eller om feilopplysningene i søknaden er gitt uaktsom eller forsettlig.

Kommunen må vurdere om det er grunnlag for avkorting i tilskuddet som følge av feilopplysninger.

Avvik 3 **Kommunen har endret opplysninger i søknad til høyere tall enn det foretak selv har søkt om, uten å forklare i WESPA eller dokumentere hvorfor endringen er gjort.**

Referanse Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 9. Nå § 8.
Rundskriv 2014-16 pkt. 4.1.7 og pkt. 9.2.3 fra Landbruksdirektoratet.

Kommentar **For søknadsomgang 20. august 2014 har kommunen endret følgende:**

- Endret i kode 210 «Fulldyrket eng, til slått og beite» fra 279 daa til 282 daa. Forklaring på sak i perm er at arealet er justert opp fordi foretaket har høstet flere eiendommer enn det er søkt om. Ingen forklaring i WESPA om dette. Org. nr. 969 643 669.
- Endret i kode 487 «Sauer, 1 år og eldre» fra 110 stk. til 119 stk. Ingen forklaring på sak i perm. Ingen forklaring i WESPA. Org. nr. 977 245 591.
- Endret i kode 210 «Fulldyrket eng, til slått og beite» fra 144 daa til 173 daa. Ingen forklaring på sak i perm eller i WESPA. Org. nr. 969 226 871.

Kommentarfeltet i WESPA skal alltid brukes til å forklare hvorfor rettinger er gjort. Ved lagring vil saksbehandlers brukernavn og tidspunkt for retting bli lagret som en del av historikken til søknaden.

5.3 REGISTRERTE MERKNADER

Følgende merknader er registrert ved forvaltningskontrollen.

Merknad 1	Kommunen har godkjent en ufullstendig miljøplan. Det er ikke foretatt trekk eller vurdert avkortinger i utbetalingen av tilskudd som følge av feilopplysninger fra søker.
------------------	--

Referanse	Forskrift om miljøplan 15. januar 2003 nr. 54. Rundskriv 2014-16 pkt. 5.4.7 og pkt. 9.6 fra Landbruksdirektoratet.
------------------	---

Kommentar	Miljøplanen kan ikke godkjennes siden innsendt gjødselplan gjelder for 2013 og ikke for 2014 og fordi det mangler sjekklister. Kommunen forklarer til oss at gjødselplanen er godkjent for bruk også i 2014. Org. nr. 969 643 669.
------------------	--
